

KRIGSSEJLER UNDER TO VERDENSKRIGE

Tekst & billeder: Paul Rochler

Historien om Krigssejler Christian Oluf Larsens deltagelse som dansk sømand under to verdenskrige ville formentlig være glemt af alle, hvis ikke det var for hans tildelte engelske medaljer.

Christian Oluf Larsen

Christian Oluf Larsen blev født i Roskilde, Danmark 26.6.1879. Han blev døbt i Roskilde Domkirke 19.10.1879. Hans forældre var købmand Anders Larsen og Birthe Kirstine Christiansen.

I Aarhus Domkirke den 26.6.1911 blev Christian Oluf Larsen gift med Dorthea Kirstine Olsen (født Aarhus 17.2.1885). C. O. Larsen sejlede som styrmand på dampskibet "S/S Bryssel", på det tidspunkt. Dorthea viste hvad hun gik ind til i ægteskabet med en sømand, da hun kom fra en familie af søfolk.

Christian Oluf Larsens baggrund som Sømand

C. O. Larsens først hyre til havs var med det lille skib "Notos" i 1894. Han sejlede derefter med sejlskibet "Anna Breum", fuldriggeren "Gladstone" og andre danske og engelske skibe.

Bemærk: En fuldrigger er et skib med råsejl på alle master.

Der er mindst tre master, og alle er fuldriggede, dvs. at masten er sat sammen af tre rundholter nemlig; undermast, mærsstang og bram- og røjlstang.

Kendte danske tremastede fuldriggere: "Skoleskibet Danmark" og "Georg Stage".

Larsen var fuldt ud vidende om, at sejlskibene havde haft deres storhedstid, hvorfor han kom på Bogø Navigationsskole 1902, hvor han bestod både 1. og 2. del af uddannelsen som styrmand i 1903. Herefter fik han hyre som styrmand på dampskibet "D/S Vulcan".

I 1915 blev C. O. Larsen udnævnt til skibsfører på dampskibet "D/S Stillehavet" og senere med på "S/S London". Et ikke helt ufarligt job i de år under den store krig.

Under første verdenskrig 1914-1918 udlagdes hornminer i de danske farvande. Minerne sprængtes, når et skib ramte et af hornene. Under krigen blev en del danske skibe minesprængt, og mange sømænd mistede livet, og var det ikke søminer, så kunne det være en tysk ubåd man mødte.

Den store redningsaktion i 1917

For Skibsfører Christian Oluf Larsen blev den første tid af 1917 en begivenhedsrig rejse, hvor de sejlede med majs fra Baltimore til Frederikshavn på S/S London.

Den 25.1.1917 var S/S London med en snestorm på vej over Atlanterhavet. Klokkeren 04:30 styrtede et tungt hav ned på dækket, en redningsbåd blev smadret i stykker og skibet fik andre skader, som gjorde, at skibet søgte havn i Kirkwall 3.2.1917 for udbedring af skader. Kirkwall er den største by og hovedstad på Orkneyøerne. "S/S London" forlod Kirkwall en måned senere, klokken 09:00 den 3.3.1917.

På samme tid var et andet dansk dampskib, den 1878 tons "S/S Rosborg", under sejlads fra Baltimore til Aarhus med 2.593 tons majs, og fik her et møde i Nordsøen med den tyske ubåd U-61 ført af Kapitanleutnant Victor Dieckmann.

U-61 fyrede med dens kanon på "S/S Rosborg", og besætningen måtte gå i redningsbådene og forlade skibet, og man begyndte at ro mod ubåden.

Da ubåden så, at mandskabet var gået i redningsbådene, holdt de med at skyde kl. 09:45, hvorefter U-61 sendte en torpedo mod skibet "S/S Rosborg", som sank kl.10:35. U-61 kontaktede ikke besætningen i redningsbådene men dykkede væk.

Den kejserlig tyske ubåd U-61 med kommandant Victor Dieckmann sænkede 3 danske skibe i 1917.

"S/S London" med Skibsfører Christian Oluf Larsen, ankom til scenen kort tid efter. Han fandt én af de to redningsbåde fra "S/S Rosborg" og fik reddet besætningen. Den reddede besætningen fortalte Kaptajn C. O. Larsen, at der var én redningsbåd mere, hvorfor han gav ordre til at eftersøge den, på tros af den fare som lå i, at ubåden jo kunne komme igen og der var et voldsomt vejr.

Redningsbåd to blev fundet, men under redningsaktionen væltede båden rundt i det iskolde vand og kun 3 mænd blev reddet, mens 5 mænd druknede. Den ene redede, Aage Erik Abelson Smith fra København, døde en time senere om bord på S/S London.

De andre omkomne var ingeniør Carl Peter Dahl Pind fra København, Steward Hans Rindby fra Esbjerg, Anders Peter Olsen fra Nykøbing F., Per Nilsson fra Sverige og messedrengen Helge Florentin Joensson fra Christianshavn.

Den begivenhedsrige rejse fortsatte og efter flere dage med storm var "S/S London" nu dækket af is, og der blev besluttet at man vil finde en nødhavn.

Den 8.3.1917 ankom skibet til Flekkefjord i Norge. Da isen blev fjernet på skibet, viste det sig, at skibet var blevet beskadiget flere steder. "S/S London" blev repareret, og den ankom til deres destination den 14.3.1917.

Der blev den 22.03.1917 i København afholdt Søforhør om sænkningen af "S/S Rosborg".

C. O. Larsen sejlede på "S/S London" til slutningen af 1918. I mellemkrigsårene sejler han på flere forskellige skibe som skibsfører.

2. Verdenskrig

Den 9. april 1940 invaderede og besatte Tyskland Danmark. Mange danske handelsskibe, der sejlede rundt om i verden, valgte at gå til allierede havne.

C. O. Larsen var Skibsfører på et af disse skibe og blev en af de anslåede 6.300 danskere, der tjente de Allierede under krigen. 90% af dem tjente i British Merchant Navy.

Kontakten til Danmark

Da Danmark var besat, var det eneste kontaktmiddel breve gennem Røde Kors. Her et brev fra Christian til Dorthea sendt til deres fælles adresse på Ellinorsvej 29 i Charlottenlund i juni 1944, med Dortheas svar på bagsiden fra november 1944. På denne adresse boede de også under folketællingen i 1930 - sammen med deres to sønner og to døtre.

TV: MN-mærket som skulle bæres på sømændenes frakke, indstiftet 1940 i forsølvet metal. 23x20 mm. MN står for Merchant Navy (Handelsflåden)

From:
WAR ORGANISATION OF THE BRITISH RED CROSS AND ORDER OF ST. JOHN

To: **Comité International de la Croix Rouge Genève** Foreign Relations Department

Expéditeur **SENDER** Absender
LARSEN

Name **Christian**
Nom
Christian name
Vornavn Prænom
Address
Adresse

RED CROSS MESSAGE BUREAU 200 LONDON SW 1 ENGLAND,

MESSAGE Mitteilung
(Not more than 25 words) (25 mots au maximum) (Nicht über 25 Worte)

Lille Elskede Jeg har hørt fra Sjøbo og sendt din Meddelelse til dem. Er Grethe rask igen og gift. Laenges kaerlig Hilsen Kys, Din egen

Date Datum **23/6/44**

Destinataire **ADDRESSEE** Empfänger
DANSK RØDE KORS 27 NOV 1944 CROIX ROUGE DANOISE

Name **LARSEN Fru.**
Nom
Christian name **Thea**
Vornavn Prænom
Address **Ellinorsvej 29**
Adresse
Charlottenlund pr. COPENHAGEN
Denmark.

Reply (replied) do not more than 25 words
Réponse au reçu (25 mots au maximum)
Antwort unentgelt (nicht über 25 Worte)

9. NOV 1944

Christian skriver:

Lille Elskede Jeg har hørt fra Sjøbo og sendt din Meddelelse til dem. Er Grethe rask igen og gift. Laenges kaerlig Hilsen Kys, Din egen

Dateret 23/06/1944.

På bagsiden svar Thea

Lille skat,

Et tegn på livet til sidst! Fantastisk at vide, at du har det godt. Grethe har det godt, og blev gift i august, som du ved. Hun har et dejligt hjem og er glad.

Godt nytår.

Vi ses min kærlighed,

Din Thea

Efter krigen

Det er ikke meget information man kan finde for hans tjeneste under krigen. Men efter krigen blev han tildelt 4 britiske medaljer. Medaljerne ankom i en papæske, som var adresseret til: H.M. Consul, British Embassy, Consular Section, Copenhagen, Denmark. På siden af kassen er navnet Chr. Olaf Larsen. Inde i var 1939-45-stjernet, Atlantic Star, Pacific Star og War Medal 1939-45.

Christian Oluf Larsens 4 medaljer fra 2. Verdenskrig og den lille papæske, som de blev sendt i til den britiske ambassade i København

Campaign Stars, Clasps and Medals
instituted in recognition of service
in the war of 1939-45

NUMBER OF STARS, MEDALS, CLASPS or EMBLEMS ENCLOSED: 4

Order of Wearing	Description of Ribbon	Clasp or Emblem (if awarded)
1 1939-45 Star	Dark blue, red and light blue in three equal vertical stripes. This ribbon is worn with the dark blue stripe furthest from the left shoulder.	Battle of Britain
2 Atlantic Star	Blue, white and sea green shaded and wainated. This ribbon is worn with the blue edge furthest from the left shoulder.	Air Crew Europe or France and Germany
3 Air Crew Europe Star	Light blue with black edges and in addition a narrow yellow stripe on either side.	Atlantic or France and Germany
4 Africa Star	Pale buff, with a central vertical red stripe and two narrower stripes, one dark blue, and the other light blue. This ribbon is worn with the dark blue stripe furthest from the left shoulder.	6th Army or 1st Army or North Africa 1942-43
5 Pacific Star	Dark green with red edges, a central yellow stripe, and two narrow stripes, one dark blue and the other light blue. This ribbon is worn with the dark blue stripe furthest from the left shoulder.	Burma
6 Burma Star	Dark blue with a central red stripe and in addition two orange stripes.	Pacific
7 Italy Star	Five vertical stripes of equal width, one in red at either edge and one in green at the centre, the two intervening stripes being in white.	
8 France and Germany Star	Five vertical stripes of equal width, one in blue at either edge and one in red at the centre, the two intervening stripes being in white.	Atlantic
9 Defence Medal	Flame coloured with green edges, upon each of which is a narrow black stripe.	Silver Laurel Leaves (King's Commendation for Brave Conduct - Civil)
10 War Medal 1939-45	A narrow central red stripe with a narrow white stripe on either side. A broad red stripe at either edge, and two intervening stripes in blue.	Oak leaf

Det i æsken vedlagte tildelingsdokuments for- og bagside

I løbet af anden verdenskrigen omkom 2.100 danske søfolk ved torpedering og luftangreb og 137 danske skibe gik tabt - **Æret være deres og Christian Oluf Larsen minde.**

-Tak til Bjørn Klausen for kildematerialer og foto.

-Referat af Søforhør i København den 17.02.1917 – 22.03.2017

”Sænkning af S/S Rosborg”